

Miten meillä menee?

Katsaus
suomalaisten
mielenmaisemaan
2025

Miten meillä menee? Katsaus suomalaisten mielenmaisemaan 2025

© E2 Tutkimus 2025

Ville Pitkänen, Tuija Väyrynen ja Karina Jutila

E2 Tutkimuksen katsauksia 2025

ISBN (PDF): 978-952-7655-02-3

ISSN 2814-9939

www.e2.fi

Graafinen suunnittelu: Susanna Mukkala

Taitto: Tuija Väyrynen

SAATTEEKSI:

Näkymät mollivoittoisia, voimattomuus ei kuitenkaan ole koko kuva

Kesän kynnyksellä istuimme alas E2 Tutkimuksen toimistolla ja valitsimme painopisteet vuosittaiseen *Miten meillä menee?* –katsaukseen. Rajasimme aiheet ja tarjoamme tällä kertaa tiiviin tilannekuvan siitä, mitkä ovat suomalaisten kärkihuolet, voimavarat ja miten voi luottamus yhteiskuntaan. Uutena teemana otimme mukaan suhtautumisen hyvinvointiyhteiskuntaan.

Tulokset ovat mollivoittoisia. Entistä useampi suomalainen arvioi henkilökohtaiset voimavaransa heikoiksi. Suomalaisten huolilistan kärjessä ovat terveys- ja vanhuspalvelut, kuten viime vuonnakin. Puolet on huolissaan työttömyydestä ja vain alle viidennes investoinneista Suomeen.

Suomalaisista lähes kolme neljästä (71 %) on sitä mieltä, että liike-elämän johdolta tarvitaan rohkeampaa otetta, jotta talous saadaan nousuun. Runsas puolet on täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että elämässään menestyneet ovat kylmiä ja välinpitämättömiä heikossa asemassa olevia suomalaisia kohtaan.

Katsaus kertoo, että valtaosa väestöstä on hyvinvointiyhteiskunnan takana, mutta osa hyväksyy sen, että ihmisiä tippuu kyydistä, kun valtiontaloutta laitetaan kuntoon. Yhteiskunnan kykyyn selättää vaikeudet luottaa yhä enemmistö. Lukema on kuitenkin laskenut edellisvuosista: vuonna 2023 osuus oli 70 prosenttia, viime vuonna 60 ja nyt hieman sen alle. Sekä epäluottamus että henkilökohtaisten voimavarojen heikkous ovat huonoja uutisia ajatellen työntekoa, kasvun eväitä, yhteiskunnan uudistamista ja maamme kokonaisturvallisuutta.

Katsauksen tulokset ovat monelta osin huolestuttavia. Vuoden aikana olemme kuitenkin löytäneet myös myönteisiä signaaleja suomalaisten arvoista ja asenteista. [Sukupolvibarometri](#) osoitti, että ikääntyneiden ja nuorten vuorovaikutukseen suhtaudutaan myönteisesti ja sitä halutaan vahvistaa. Elokuinen [selvitys](#) Suomen Kulttuurirahastolle ja Svenska kulturfondenille osoitti, ettei maailmantilanne horjuta suomalaisten identiteetin perustekijöitä: suomalaisuus on tärkeä osa identiteettiä lähes kaikille. Myös pohjoismaalaisuus ja eurooppalaisuus sekä äidinkieli yhdistävät meitä. Polarisaatio ei lyö leimaansa kaikkeen.

Tämä katsaus antaa perustietoa ja lisää toivottavasti halua ymmärtää syvemmin suomalaisten ajattelua ja elämäntilanteita. Me E2 Tutkimuksessa olemme mielellämme mukana jatkopohdintoissa ja tarjoamme analyysipalveluita siihen. Tietoa ja ennakoivaa otetta tarvitaan, kun moni asia on vapaassa pudotuksessa maailmassamme. Pidetään yhteyttä!

Karina Jutila
Toimitusjohtaja
E2 Tutkimus

Aineiston kuvaus

Tämän vuosittain julkaistavan katsauksen on toteuttanut monitieteinen, riippumaton tutkimuslaitos E2 Tutkimus. Suomalaisten asenteita kartoittavan kyselytutkimuksen aineisto kerättiin 13.–18.5.2025 Norstatin internetpaneelissa. Aineisto edustaa 18 vuotta täyttäneitä mannersuomalaisia.

Kyselyyn vastasi yli tuhat suomalaista (N=1006). Aineisto on painotettu iän, sukupuolen ja asuinpaikan mukaan väestötilastoja vastaavaksi. Tarkemmat vastaajien taustatiedot löydät liitteestä I.

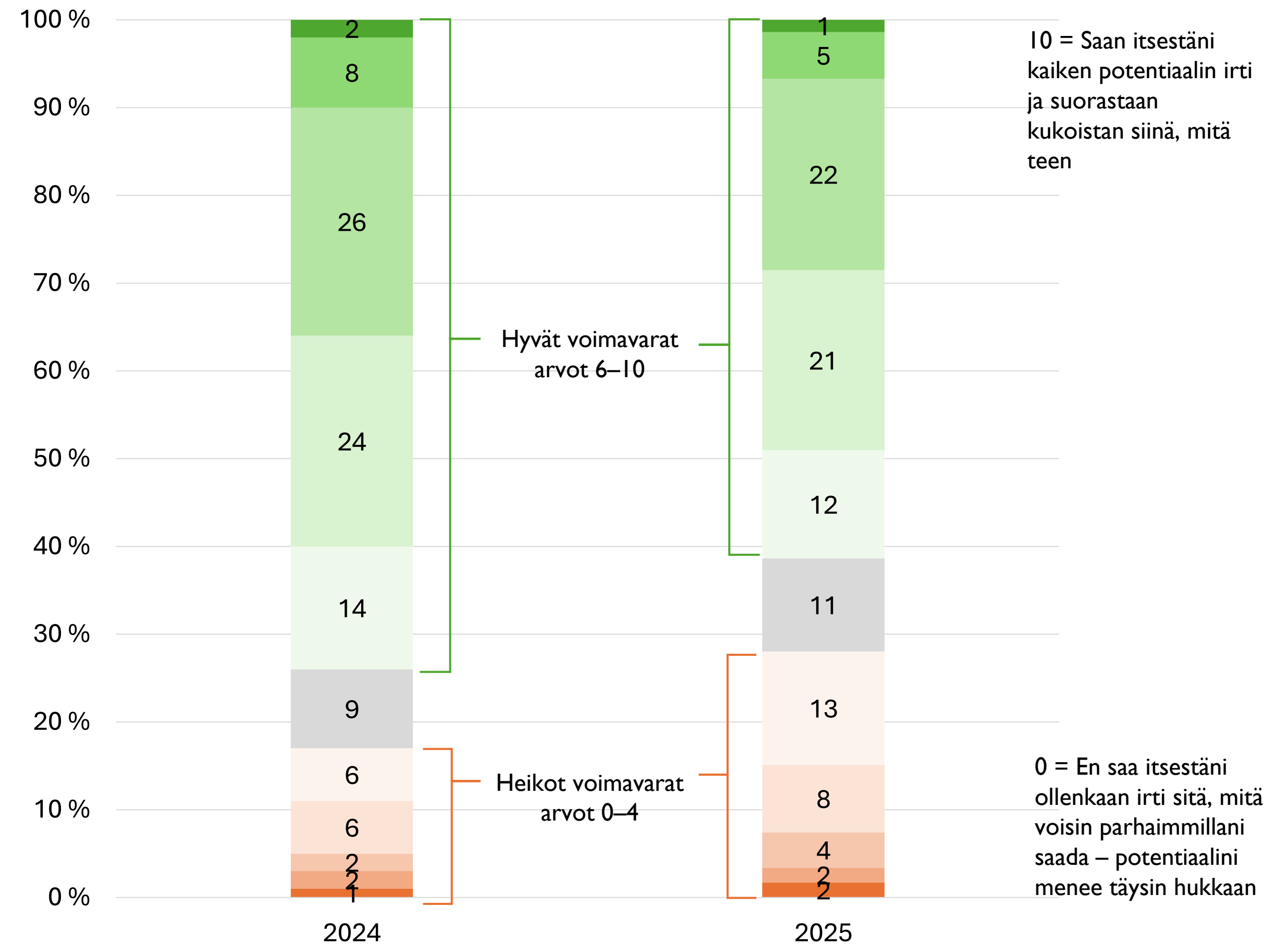
E2 Tutkimus on tehnyt vastaavan vuosittaisen katsauksen vuodesta 2022 lähtien. Tämänkertaisesta raportista ovat vastanneet Ville Pitkänen, Tuija Väyrynen ja Karina Jutila.

Vuoden takaiseen verrattuna entistä useampi suomalainen arvioi henkilökohtaiset voimavaransa heikoiksi

Vuosi sitten voimavaransa heikoksi arvioivia oli 17 prosenttia (arvot 0–4), nyt heitä on 29 prosenttia. Samaan aikaan voimavaransa hyväksi arvioivien (arvot 6–10) osuus on laskenut selvästi: 74 prosentista 61 prosenttiin.

Heikoksi voimavaransa arvioivia on erityisesti perussuomalaisten (37 %) ja vasemmistoliiton (35 %) kannattajissa sekä niiden joukossa, jotka arvioivat taloustilanteensa jokseenkin (40 %) tai erittäin (63 %) huonoksi.

Millaiseksi arvioit henkilökohtaiset voimavarasi tällä hetkellä? Ajattele sitä asiaa, jota teet arjessasi pääasiassa. (Vuosi 2024 ja 2025, %)

Mitkä asiat huolestuttavat Sinua suomalaisessa yhteiskunnassa? Valitse seuraavista ne asiat, joihin Suomen poliitikkojen ja muiden päättäjien pitäisi nyt aivan erityisesti vaikuttaa. (Vuodet 2024 ja 2025, %)

Huoli työttömyydestä kasvanut selvästi edellisvuoteen verrattuna

Edelleen suomalaisten huolilistan kärjessä ovat terveydenhoidon ja vanhustenhoidon tilanne.

Huoli työttömyydestä on noussut selvästi. Vuosi sitten asiasta oli huolissaan kolmannes suomalaista (33 %), nyt noin puolet (49 %).

Toisaalta huoli arjen turvallisuudesta, rasismista tai ilmastonmuutoksesta eivät ole yhtä korkealla kuin vuosi sitten.

Talouden ja työllisyyden kannalta on kiinnostavaa huomata, että vain 18 prosenttia suomalaisista on huolissaan liian vähäisistä investoinneista Suomeen.

	2024 (%)	2025 (%)
Terveydenhoidon tilanne	67	65
Vanhustenhoidon tilanne	56	57
Elinkustannusten kasvu	53	52
Työttömyys	33	49
Nuorten jaksaminen ja hyvinvointi	54	49
Mielenterveysongelmat	49	44
Kansalaisten eriarvoistuminen ja tuloerojen kasvu	43	41
Venäjän aiheuttama sotilaallinen uhka	41	41
Arjen turvallisuuden heikkeneminen, mm. katurikollisuus	39	32
Valtion velan kasvu	33	31
Ilmastonmuutos	35	28
Luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen	26	24
Demokratianvastaisten ääriliikkeiden nousu	29	24
Yhteiskunnallisen keskusteluilmapiirin kärjistyminen	25	23
Suomen alueiden eriarvoistuminen	23	22
Liian vähäisestä liikunnasta johtuva kansalaisten fyysisen kunnon heikkeneminen	23	22
Rasismi	31	21
Liian vähäiset investoinnit Suomeen	23	18
Perinteisten perhearvojen mureneminen	19	17
Sananvapauden heikkeneminen	18	17
Yritysten kilpailukyvyyn heikkeneminen	16	14
Työvoimapula	15	12
Jokin muu	4	5

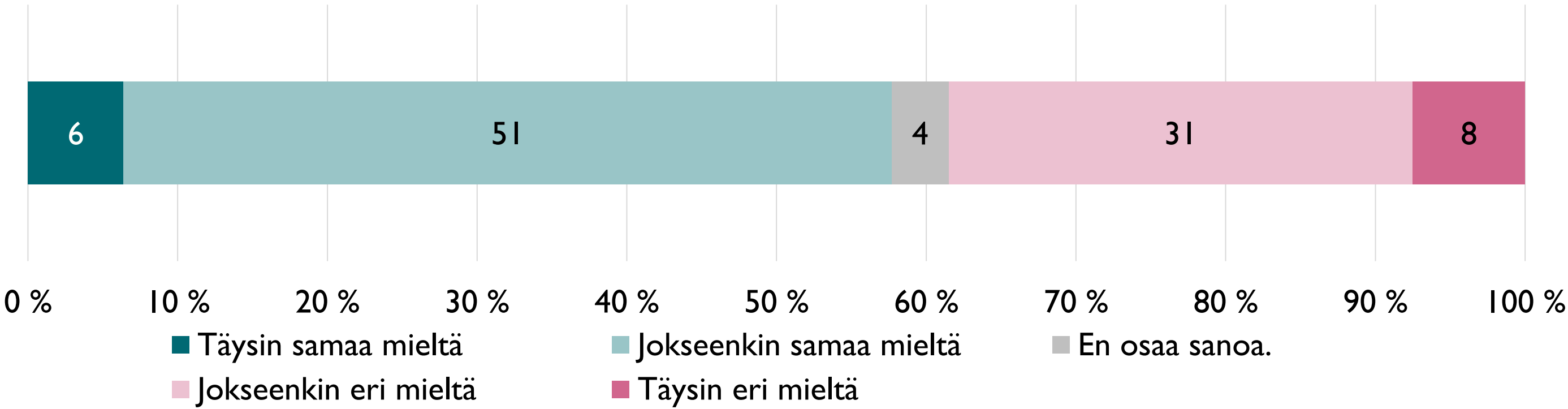
Runsas puolet suomalaisista luottaa yhteiskunnan kykyyn selättää vaikeudet – osuus on laskussa

Suomalaisten enemmistö (57 %) luottaa yhä yhteiskunnan kykyyn selättää vaikeudet. Lukema on kuitenkin laskenut edellisvuosista: vuonna 2023 osuus oli 70 prosenttia, viime vuonna 60 ja nyt siis hieman sen alle.

Sukupuolten erot ovat pieniä.

Perusluottamusta yhteiskunnan kykyyn ratkoa ongelmia löytyy kaikista ikäryhmistä, ja luottamus näyttää lisääntyvän 45 ikävuoden jälkeen. Yleisintä luottamus on yli 65-vuotiailla (72 %).Väittämän kanssa samaa mieltä ovat muita harvemmin 25–34-vuotiaat (43 %).

Luotan suomalaisen yhteiskunnan kykyyn selättää vaikeudet (kaikki, %)

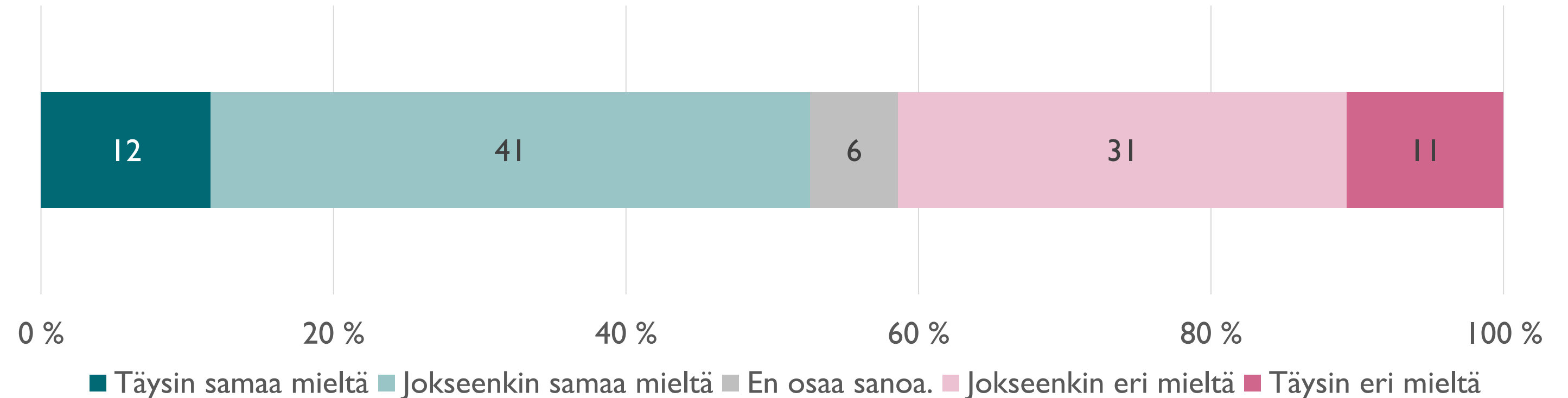
Yli puolet suomalaisista kokee vihan tunteita poliittisesta keskustelusta

Suomalaisista runsas puolet (53 %) kokee vihan tunteita poliittisesta keskustelusta. Osuus on samaa tasoa kuin vuosi sitten (52 %), mutta selvästi korkeampi kuin vuosina 2022–23, jolloin noin kolmannes koki vihan tunteita poliittisesta keskustelusta.

Keskimääräistä useammin vihan tunteita poliittisesta keskustelusta kokevat vasemmistoliiton (67 %) ja perussuomalaisten (63 %) kannattajat. Kokoomuksen (33 %) ja keskustan (45 %) kannattajissa vihan tunteita koetaan muita harvemmin. SDP:n (58 %) ja vihreiden (61 %) kannattaja jäävät edellisten välimaastoon.

Myös koettu toimeentulo vaikuttaa: erittäin heikossa taloustilanteessa olevista jopa 79 prosenttia kokee vihan tunteita.

Poliittinen keskustelu saa minussa aikaan vihan tunteita (kaikki, %)

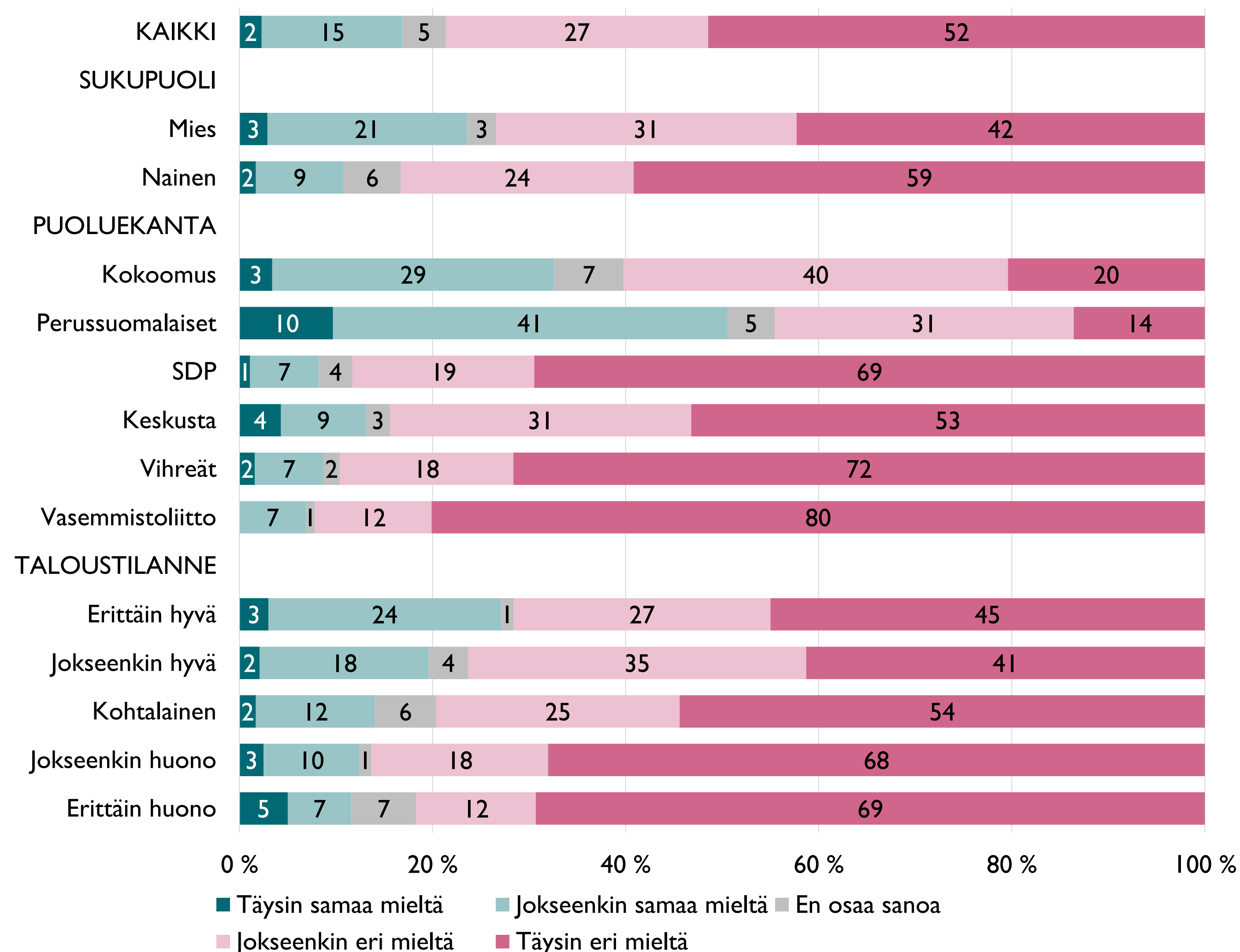
Miehistä neljännes hyväksyy, että osa väestöstä tippuu kyydistä, kun valtiontaloutta laitetaan kuntoon – puolueiden väliset erot isoja

Alle viidennes (17 %) suomalaisista pitää hyväksyttävänä, että osa väestöstä tippuu kyydistä, kun valtiontaloutta laitetaan kuntoon. Naisista näin ajattelee noin joka kymmenes (11 %), miehistä noin neljännes (24 %).

Erittäin hyvin toimeentulevat ajattelevat näin keskimääräistä useammin (27 %).

Puoluekannan mukaiset erot ovat isoja: perussuomalaisten kannattajista puolet (51 %) hyväksyy sen, että osa tippuu kyydistä, kokoomuksen kannattajista noin kolmannes (32 %). SDP:n, keskustan, vihreiden ja vasemmistoliiton kannattajien osuudet ovat huomattavasti pienempiä (noin 10 %).

On hyväksyttävää, että osa väestöstä tippuu kyydistä, kun valtiontaloutta laitetaan kuntoon (%)

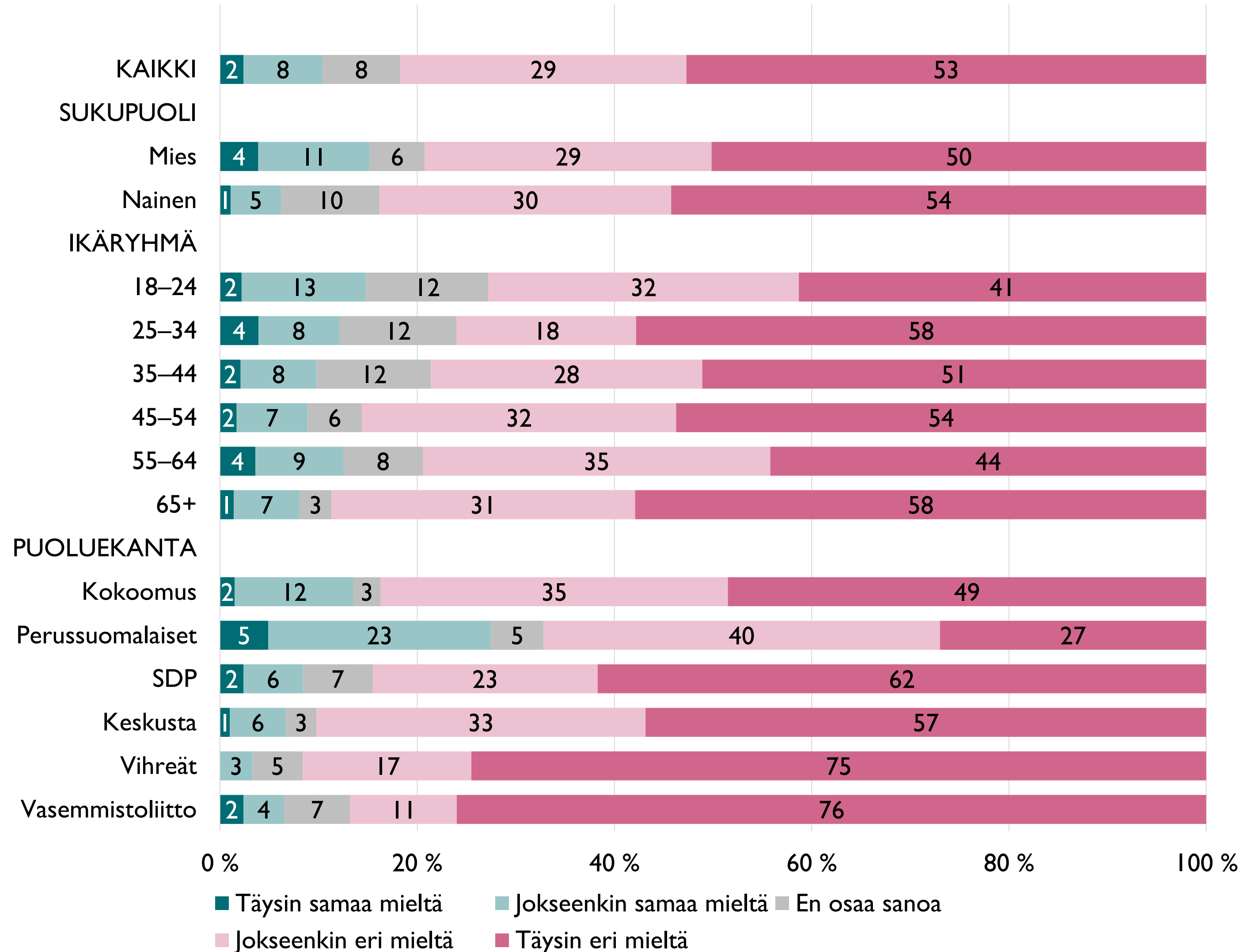

Selvän enemmistön mielestä Suomen ei pidä hylätä pohjoismaista hyvinvointiyhteiskuntaa

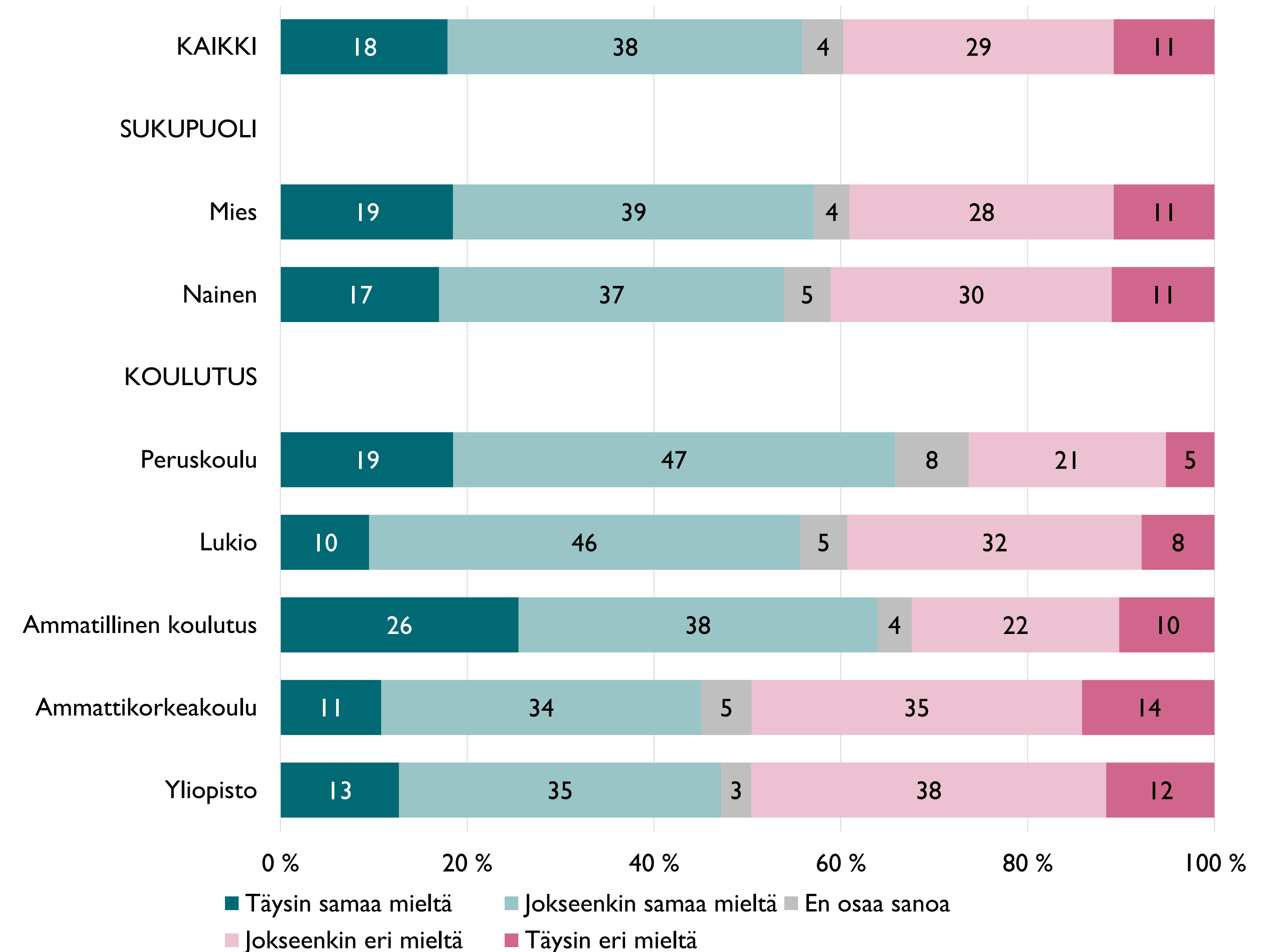
Väestön näkemykset ovat melko yhteneväiset asiassa: peräti 82 prosenttia vastustaa ajatusta hyvinvointiyhteiskunnan hylkäämisestä.

Naisista vain 6 prosenttia ajattelee, että Suomen on aika hylätä pohjoismainen hyvinvointiyhteiskunta ja miehissäkin osuus on pieni (15 %).

Perussuomalaisten kannattajat erottuvat muista: puolueen kannattajista yli neljännes (28 %) ajattelee, että Suomen on aika hylätä pohjoismainen hyvinvointiyhteiskunta.

Elämässään menestyneet ovat kylmiä ja välinpitämättömiä heikossa asemassa olevia suomalaisia kohtaan (%)

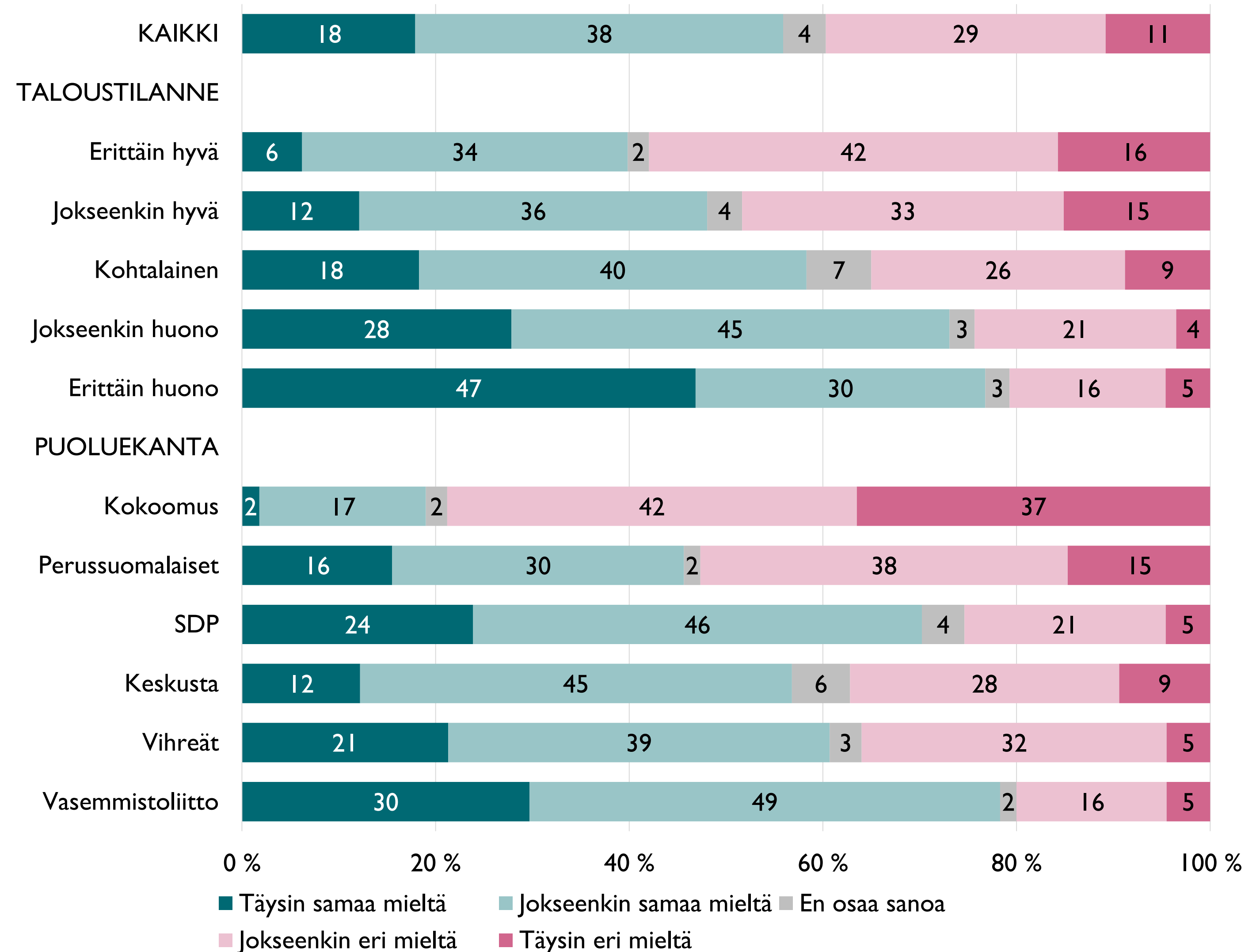
Enemmistö suomalaisista ajattelee, että menestyjillä on välinpitämättömyyttä heikkoja kohtaan

Runsas puolet (56 %) on joko täysin tai jokseenkin samaa mieltä siitä, että elämässään menestyneet ovat kylmiä ja välinpitämättömiä heikossa asemassa olevia suomalaisia kohtaan.

Keskimääräistä useammin näin ajattelevat vähemmän koulutetut. Sukupuolten välillä ei ole eroja.

Seuraavalla sivulla asiaa on tarkasteltu muiden taustamuuttujien osalta.

Elämässään menestyneet ovat kylmiä ja välinpitämättömiä heikossa asemassa olevia suomalaisia kohtaan (%)

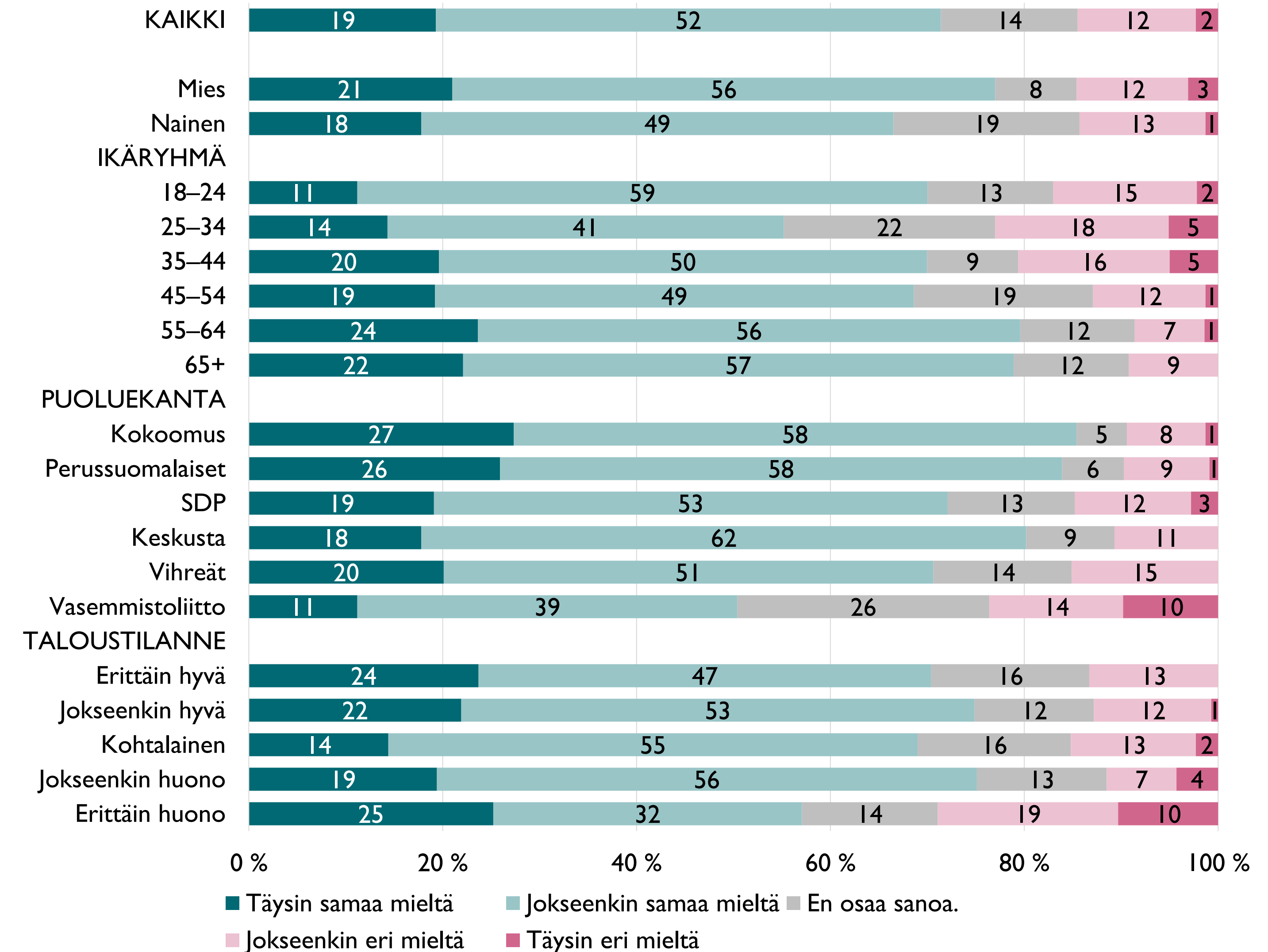

Puoluekanta ja taloustilanne näkyvät mielipiteissä, kun kysytään menestyjien asenteista

Erittäin ja jokseenkin hyvässä taloustilanteessa olevat ajattelevat keskimääräistä harvemmin, että elämässään menestyneet ovat kylmiä ja välinpitämättömiä heikossa asemassa olevia suomalaisia kohtaan. Vastaavasti heikossa taloustilanteessa olevat ajattelevat useammin näin.

Kokoomuksen kannattajat (19 %) ajattelevat muiden puolueiden kannattajia selvästi harvemmin, että menestyneet ovat kylmiä ja välinpitämättömiä. Vasemmistoliiton ja SDP:n kannattajista näin ajattelee valtaosa.

Liike-elämän johdolta tarvitaan rohkeampaa otetta, jotta Suomen talous saadaan nousuun (%)

Liike-elämän johdolta kaivataan rohkeampaa otetta

Lähes kolme neljästä (71 %) on sitä mieltä, että liike-elämän johdolta tarvitaan rohkeampaa otetta, jotta Suomen talous saadaan nousuun.

Miehistä jokseenkin tai täysin samaa mieltä on 77 prosenttia, naisista 67 prosenttia.

Erityisesti vasemmistoliiton kannattajat ovat asiasta muita harvemmin samaa mieltä ja neljännes heistä ei ota kantaa asiaan (EOS 26 %). Myös 25–34-vuotiaat ovat keskimääräistä harvemmin samaa mieltä asiasta. Tämä näkyy myös niiden joukossa, jotka arvioivat taloustilanteensa erittäin huonoksi.

LIITE I: Kysely, edustava otos Manner-Suomessa asuvista yli 18-vuotiaista suomalaisista (N=1006)

SUKUPUOLI (%) (N)

Mies	49	483
Nainen	51	511
Muu	1	10
En halua kertoa	0	1

IKÄ (%) (N)

18–24-vuotiaat	8	85
25–34-vuotiaat	17	168
35–44-vuotiaat	17	169
45–54-vuotiaat	14	142
55–64-vuotiaat	15	153
Yli 65-vuotiaat	29	291

KOULUTUS

	(%)	(N)
Peruskoulu	7	65
Lukio	9	91
Ammatillinen koulutus	43	435
Ammattikorkeakoulu	22	221
Yliopisto	19	194

ITSEARVIOITU TALOUSTILANNE

	(%)	(N)
Erittäin hyvä	9	92
Jokseenkin hyvä	36	365
Kohtalainen	35	356
Jokseenkin huono	13	132
Erittäin huono	6	60

PUOLUEKANTA (%) (N)

Kokoomus	12	121
Perussuomalaiset	7	72
SDP	24	239
Keskusta	7	69
Vihreät	6	55
Vasemmistoliitto	10	100

**TIEDÄ.
YMMÄRRÄ.
RATKAISE.**

E2
TUTKIMUS

Lyhyesti E2 Tutkimuksesta:

Autamme tekemään ratkaisuja, jotka ovat askeleen edellä.

Tutkijoidemme vahva ammattitaito näkyy kysymyksenasettelun, valittujen menetelmien, aineistonhankinnan ja analyysin laadussa sekä raportoinnin selkeydessä ja tavassa kertoa tuloksista. Erityisosaamistamme ovat yhteiskunnan kriisinkestävyys, väestöryhmien arvot ja asenteet sekä työelämän tarpeet.

Kysely- ja haastattelututkimukset

- Sidosryhmien ja asiakkaiden kuulemiset
- Väestön arvojen ja asenteiden seuranta
- Maahanmuuttajatutkimukset

Tilannekuvat ja ratkaisumallit

- Asiakkaan oman datan analysoinnit
- Datapohjainen kehittäminen ja konkreettiset ratkaisut
- Monitieteiset tilannekuvat ja strategiatyön tuki

Vaikuttavuustutkimukset

- Hankkeiden evaluointi pitkin toteutusta
- Toiminnan sosiaalisen kestävyysmittaaminen

Karina Jutla, toimitusjohtaja

E2 Tutkimus

+358 50 5515 361

karina.jutla@e2.fi